

Elin: Kansalliskielilautakunta
Aika: 17.09.2024 Kello: 13:00 - 15:29
Paikka: Vaasan keskussairaala Y3, kokoushuone Kurki

Läsnäolijat:

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Ala-Heikkilä Sari	puheenjohtaja	
Pääjärvi-Myllyaho Riitta	jäsen	saapui klo 13:54 § 12 käsittelyn aikana
Kaunismäki Tomi	jäsen	
Sipinen Helinä	jäsen	
Knuutti Teemu	jäsen	
Tuominen Juulia	jäsen	
Kinnari Raimo O.	jäsen	
Harju Jukka	jäsen	

Poissaolijat:

Lindberg Marja jäsen

Muut läsnäolijat:

Mandell Irmeli	vanhusneuvoston edustaja	
Korpi Seppo	vammaisneuvoston edustaja	
Berg Päivi	esittelijä	
Liukkonen Maria	sihteeri sekreterare	
Palmberg Christian	asiantuntija sakkunnig	paikalla klo 13-14:34
Svartsjö Sofia	asiantuntija sakkunnig	paikalla klo 13-14:10
Vähäkangas Pia	asiantuntija sakkunnig	paikalla klo 13:48-14:34
Einola Suv	asiantuntija sakkunnig	paikalla 14:10-15:22

Pykälät: 16 - 24

Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti. Allekirjoituksen todentaminen voidaan osoittaa hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Sari Ala-Heikkilä
Puheenjohtaja

Maria Liukkonen
Sihteeri

Tomi Kaunismäki
Pöytäkirjan tarkastaja

Helinä Sipinen
Pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on nähtävillä yleisessä tietoverkossa: Julkaistu yleisessä tietoverkossa:

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2-6 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Elin: Kansalliskielilautakunta
Aika: 17.09.2024 Kello: 13:00 - 15:29
Paikka: Vaasan keskussairaala Y3, kokoushuone Kurki

Asialuettelo:

Pykälä	Käsiteltävä asia	Sivu
§ 16	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 17	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 18	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 19	Sairaalapalveluiden toimialan esittely	7
§ 20	Sosiaali- ja terveystieteiden toimialan esittely	8
§ 21	Laihian yleislääketieteen osaston toiminnan seuranta 1.1-30.6.2024	9
§ 22	Kielistrategian laadinta Pohjanmaan hyvinvointialueelle	12
§ 23	Muut mahdolliset asiat	13
§ 24	Kokouksen päättäminen	14

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 16

Hallintosäännön 149 §:n mukaan toimitaan päätetään kokouksensa ajan ja paikan.

Hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 158 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 108 §:n mukaan muu toimitaan kuin valtuusto, on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00. Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 17

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä aakkosjärjestyksessä siten, että esitetään aina kahta vuorossa seuraavana olevaa listalta.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä Riitta Pääjärvi-Myllyaho ja Helinä Sipinen. Ehdotetaan, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Päätös:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tomi Kaunismäki ja Helinä Sipinen.

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 18

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Ehdotetaan, että esityslista hyväksytään työjärjestykseksi.

Päätös:

Esityslista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

Sairaalapalveluiden toimialan esittely

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 19
1067/00.01.02.01/2024

Valmistelija Palmberg Christian

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 579 6181, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lautakunnalle esitellään organisaation toimintaa toimialoitain. Sairaalapalveluiden toimiala muodostuu viidestä tulosalueesta:

- akuttiisairaala, päivystystoiminta
- akuuttisairaala, leikkaustoiminta
- akuttiisairaala, medisiininen toiminta
- hoito-osastot
- diagnostiikka ja tukitoiminnot.

Toimialajohtaja Christian Palmberg antaa lautakunnalle katsauksen toimialan palveluista, organisaatio- ja henkilöstörakenteesta sekä meneillään olevista kehittämistoimenpiteistä.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi

Ehdottaa, että kansalliskielilautakunta käy keskustelua ja merkitsee tiedoksi toimialajohtajan antaman selonteon.

Päätös:

Kansalliskielilautakunta merkitsi tiedoksi toimialajohtajan antaman selonteon.

Jakelu

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimialan esittely

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 20
1070/00.01.02.01/2024

Valmistelija Svartsjö Sofia
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 518 1091, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lautakunnalle esitellään organisaation toimintaa toimialoittain. Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimiala muodostuu neljästä tulosalueesta:

- sosiaali- ja terveydenhuollon avopalvelut
- lapsi- ja perhepalvelut
- erikoissairaanhoidon avopalvelut
- suun terveydenhuolto.

Toimialajohtaja Sofia Svartsjö antaa lautakunnalle katsauksen toimialan palveluista, organisaatio- ja henkilöstörakenteesta sekä meneillään olevista kehittämistoimenpiteistä.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi

Ehdottaa, että kansalliskielilautakunta käy keskustelua ja merkitsee tiedoksi toimialajohtajan antaman selonteon.

Päätös:

Kansalliskielilautakunta merkitsi tiedoksi toimialajohtajan antaman selonteon.

Jakelu

Laihian yleislääketieteen osaston toiminnan seuranta 1.1-30.6.2024

Aluehallitus 19.08.2024 § 155

Valmistelija Vähäkangas Pia
Palmberg Christian
Orava Marjo
Plukka Mari
Pellfolk Tony

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluehallitus päätti kokouksessaan (15.12.2023/pykälä 336) siitä, että keskisellä alueella suljetaan kaksi osastoa. Toinen suljettava osasto on Laihialla sijaitseva 10 paikkanen yleislääketieteen osasto. Hallituksen päätökseen tehtiin mm. seuraava tekstilisäys:

Laihian yleislääketieteen 10-paikkaisen osaston toimintaa seurataan 30.6.2024 saakka henkilöstön saatavuuden, potilasturvallisuuden, käyttöasteen ja asiakkaan kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Tänä aikana selvitetään myös suomenkielisen yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksien kehittämistä Laihialla. Tämän jälkeen arvioidaan lopettamispäätös uudelleen.

Laihian yleislääketieteen osaston tilannetta on seurattu ja arvioitu kevään 2024 tapahtuneen muutosprosessin aikana. Seurantatiedot on koottu hyödyntämällä asiakaspalaute- ja raportointikanavia (Exreport, Roidu ja Haipro) saatavaa tietoa sekä muutosprosessin aikana koottuja sanallisia yhteenvetotietoja.

Henkilöstön saatavuus 1.1 – 30.6. 2024

Ennen supistamistoimenpiteitä oli Laihialla sijaitsevalle yleislääketieteelliselle (YLE) osastolle budjetoitu henkilöstöresurssit 13 henkilötyövuoden mukaan. Henkilöstömitoitus oli reilusti korkeampi kuin muilla YLE osastoilla. Korkea mitoitus johtui pienestä yksiköstä ei potilaiden hoitoisuudesta. Avoimia vakansseja ja sijaisuuksia on jo ennen supistamistoimenpiteitä hoidettu tuntityöläisillä. Tammikuusta 2024 lähtien suunnitelma muodostui siitä, että osastolla on 10 paikkaa ja henkilöstömäärä muodostuu yhdeksästä hoitajaresurssista ja 0,75 osastonhoitajaresurssista. Supistamistoimet aiheuttivat kuitenkin sen, että 4 hoitajaa irtisanoutui ja työsuhteet päättyivät 31.12.2023. Viides hoitaja irtisanoutui 24.2.2024. Näiden lisäksi osastolla oli lakisääteisiä poissaoloja. Koska sijaisten rekrytointi oli tässä vaiheessa haasteellista, paikkamääriä laskettiin kahdeksaan paikkaan, jolloin vuosilomat oli mahdollista pitää. Työvuorot toteutettiin vakituisen henkilöstön avulla kuten myös sijaisjärjestelyin. Oma henkilöstö vaihtoi joustavasti vuoroja, joten ratkaisemattomia tilanteita ei syntynyt.

Osaston supistamistoimet sisälsivät myös potilasarakenteeseen liittyviä muutoksia. Helmikuun puolestavälistä osastolle ei tullut enää lyhytaikaista hoitoa vaativia potilaita. Helmikuun puolivälin jälkeen oli Laihialla sijaitsevalla osastolla pääsääntöisesti potilaita, joiden kotikunta oli Vaasa.

Potilasturvallisuus 1.1 – 30.6.2024

Potilasturvallisuuden osalta ei ole tullut eri raportointikanavien kautta tietoon merkittäviä potilasturvallisuusriskejä. Ilmoitukset perustuvat henkilökunnan aktiivisuuteen ja valppauteen havaita ja kirjata havaitut läheltä piti tilanteet sekä vaaratapahtumat sekä potilaiden ja omaisten tekemiin vaaratapahtumailmoituksiin.

Vaaratapahtumailmoitusten kokonaismäärä Laihian yleislääketieteen osastolla seuranta-ajanjaksolla oli 28 ilmoitusta, kun se edellisenä vuonna samaan aikaan oli 10 ilmoitusta. Kaikki kyseisenä aikana tulleet ilmoitukset liittyivät tapaturmaan tai onnettomuuteen. Kaatumiset johtivat muutamalla potilaista (11%) pidentyneeseen hoitojaksoon. Vakavan riskiluokan tapahtumia ei seurantajaksolla ollut. Edellisen vuoteen verrattuna on

ilmoitusprofiilissa muutos lääkehoidon ilmoitusten osalta. Lääkehoitoon liittyviä ilmoituksia oli edellisenä vuonna 2.

Tyypilliset vaaratapahtumat vastaavissa yksiköissä liittyvät kaatumisiin sekä lääkehoidon vaaratilanteisiin

Osaston käyttöaste (osastojaksot ja hoitopäivät 1.1.-31.5.2024) ja kielellisten oikeuksien toteutuminen

Laihialla sijaitsevalla yleislääketieteen (YLE) osastolla on ollut seurantajakson aikana yhteensä 1141 hoitopäivää. Näistä 10,4 % on ollut laihialaisia (n=119) ja vaasalaisia 89,6 % (n=1022). Vuonna 2023 oli kyseisellä osastolla samana ajanjaksona hoitopäiviä yhteensä 1398, joista 78,7 % (n=1100) oli laihialaisia ja 20 % (n=279) vaasalaisia. Muutama hoitopäivä tuotettiin Kristiinankaupungin asukkailla. Kun kevään 2024 ajanjaksoa verrataan vuoden 2023 ajanjaksoon voidaan todeta, että vaasalaisten osuus osaston hoitopäivinä on lisääntynyt ja laihialaisten osuus on vähentynyt. Toisaalta laihialaisille on tuotettu uutena palvelumuotona kotisairaalan palveluja. Kotisairaalan palvelun myötä pyritään edistämään sairaalasta kotiutumista ja tukea kotona selviytymistä hyvinvointialueen strategisten linjausten mukaisesti.

Seurantajakson aikana on laihialaisille annettu sairaanhoitoa yleislääketieteen osastojen tai kotisairaalan kautta 1195 hoitopäivää. Näistä 62,2 % (n=744) on annettu Vaasassa sijaitsevilla YLE osastoilla ja 18,4 % (n=220) kotisairaalan kautta. Laihian, Vaasan tai kotisairaalan ulkopuolella on laihialaisilla ollut hoitopäiviä 9,4 % (n=112). Näistä Mustasaarella on ollut hoitopäiviä 43, Maalahdessa 35, Närpiössä 27 ja Pietarsaarella 7.

Hoitojaksoja on (tammi/kesäkuu 2024) laihialaisilla ollut yhteensä 58. Tästä laskettuna on hoitojakson pituus ollut keskimäärin 20,6 vrk. Laihialla on hoitojaksoja ollut 7, Vaasassa 40, Mustasaarella 4, Närpiössä 2, Maalahdessa 2 ja Pietarsaarella 3.

Koska neljällä viimeksi mainitulla osastolla on ollut yhteensä vain 11 hoitojaksoa, on potilaiden yksityissuojan turvaamiseksi haasteellista kuvata näiden potilaiden kokemuksia kielellisten oikeuksien toteutumisesta. Toisaalta kyseisillä osastoilla on valmius tuottaa hoitoa sekä suomen- että ruotsin kielellä. Kielellisten oikeuksien toteutumista seurataan jokaisella osastolla hyödyntämällä asiakaspalautejärjestelmiä.

Suomenkielisen yhteisöllisen asumisen mahdollisuuksien kehittäminen Laihialle

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallitus hyväksyi (17.6.2024 § 138) yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus 1,0. Yhteisöllisen asumisen palveluverkkoa valmistellaan. Tässä valmistelutyössä on arvioitu Laihian alueella olevien nykyisten ympärivuorokautisen palveluasumisen kiinteistöjen sopivuutta yhteisölliseen asumiseen kuten myös näiden muutosmahdollisuuksia. Kiinteistöjen muuttaminen yhteisöllisen asumisen konseptin mukaisiksi edellyttää tiloihin liittyviä korjaustoimenpiteitä kuten huonekokojen suurentamista ja siten myös investointeja.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että Laihialla sijaistevan YLE osaston tilannetta on seurattu kevään 2024 (1.1-30.6) aikana. Saadun tiedon perusteella voidaan todeta, että kyseisen osaston potilasrakenne on muuttunut kevään 2024 aikana. Myös henkilöstömitoituksessa on tapahtunut muutosta. Toisaalta on henkilöstömitoitus aikaisemmin ollut YLE osastojen korkein. Tämä on johtunut osaston pienuudesta. Koska laihialaisten potilaiden osuus on muilla kuin Vaasan YLE osastoilla ollut pieni, ei ole ollut mahdollista tuottaa seurantatietoa laihialaisten potilaiden kokemuksista kielellisten oikeuksien toteutumisesta yksittäisillä osastoilla. Roidun avulla on potilailla kuitenkin ollut mahdollisuus antaa palautetta kokemuksistaan.

Laihialla asuvilla on ollut kevään aikana mahdollista käyttää kotisairaalan palveluita enenevässä määrin. Hoitojaksoista joka viides on vuonna 2024 tuotettu kotisairaalan

kautta. Näiden palveluiden tarkoituksena on lisätä kotona tapahtuvaa hoitoa ja siten edistää sairaalasta kotiutumista ja vähentää osastohoidon tarvetta.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että Laihian yleislääketieteen osaston seurantatiedot 1.1-30.6.2024 on hallitukselle tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Jakelu

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 21

4477/00.01.02.01/2024

Valmistelija Vähäkangas Pia
Palmberg Christian
Orava Marjo
Plukka Mari
Pellfolk Tony

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtaja Pia Vähäkangas antaa lautakunnalle tiedoksi jo hallituksessa käsitellyt seurantatiedot Laihian yleislääketieteellisen osaston tilanteesta 1.1.-30.6.2024.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Jakelu

Kielistrategian laadinta Pohjanmaan hyvinvointialueelle

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 22

4524/00.01.02.00/2024

Valmistelija Einola Suvi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 563 0507, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialue on vahvasti kaksikielinen organisaatio, jossa sekä palveluissa että hallinnossa kansalliskielet on huomioitu. Organisaatiolla ei kuitenkaan toistaiseksi ole laadittua kielistrategiaa tai kieliohjelmaa poiketen muista maamme kaksikielisistä hyvinvointialueista. Hallitukselta kartoitettiin tahtotilaa strategian laatimisesta hallituksen tilannekuvakokouksessa keväällä ja tuolloin päätettiin, että hyvinvointialueelle laaditaan hyvin tiivis ja selkeä kielistrategia osana ohjaavaa strategiakokonaisuutta.

Strategia- ja kehittämisjohtaja Suvi Einolan johdolla viranhaltijavalmisteluna on kansalliskielilautakunnalle laadittu pohjaluonnos kielistrategiasta jatkotyöstöä varten. Lautakunta kommentoi ja työstää kielistrategialuonnos kokouksessa ja lähettää sen työstön jälkeen liitettäväksi palvelustrategiaan ja strategiadokumenttikokonaisuuteen.

Luonnos liitteenä etukäteen tutustumista varten.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi

ehdottaa, että kansalliskielilautakunta työstää kielistrategialuonnosta ja lähettää sen jatkovalmistelun jälkeen hallitukselle hyväksyttäväksi osana organisaation strategiadokumenttikokonaisuutta palvelustrategian päivityksen yhteydessä.

Päätös:

Strategia- ja kehittämisjohtaja Suvi Einola esitteli strategialuonnosta kansalliskielilautakunnalle ja lautakunta työstä luonnosta kokouksen aikana.

Kansalliskielilautakunnan kokouksessa päätettiin, että strategia- ja kehittämisjohtaja Suvi Einola toimittaa kansalliskielilautakunnan jäsenille päivitetyn version kielistrategialuonnoksesta jota jäsenet voivat vielä kommentoida viikon ajan. Tämän jälkeen strategia- ja kehittämisjohtaja päivittää kielistrategialuonnoksen ja luonnos toimitetaan lautakunnan jäsenille uudelleen kommentoitavaksi ja hyväksyttäväksi. Lopullinen kielistrategialuonnos lähetetään hallitukselle hyväksyttäväksi osana organisaation strategiadokumenttikokonaisuutta palvelustrategian päivityksen yhteydessä.

Jakelu

Liitteet

Liite 1 Kielistrategia LUONNOS_suomi

Muut mahdolliset asiat

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 23

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 161 §:n mukaan asiat päätetään kokouksissa viranhaltijan esittelystä. Hallintosäännön 160 §:n mukaan toimitellaan esittelijän tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Pykälän kohdalla voidaan esimerkiksi jakaa tietoa, ilmoittaa asioista, tehdä aloitteita ja esittää kysymyksiä

- Luottamushenkilöille kohdettava kaksikielisyyttä koskeva kysely ja kielellisten seikkojen huomioinnin kehittäminen palveluissa ja kokoustyöskentelyssä sisällytetään Vaasan yliopiston kanssa tehtävään kehittämishankkeeseen, arvioitu toteutusaikataulu sähköisessä kyselyssä on 9/2024.
- Hallituksen § 152, 19.8.2024 Asiakas- ja potilasturvallisuus sekä asiakasodotukset, asiakaslähtöisyys, asiakaskokemus sekä järjestöyhteistyö; kokousasia ja kokousasian liite liitteenä.
- HYVIL, muistio tiedoksi; Muistio koskee kaksikielisten hyvinvointialueiden asiakkaille suunnattujen sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvien asiakirjojen käännösvelvoitteita. Sen tarkoitus on toimia kaksikielisten hyvinvointialueen sisäisten käännöslinjausten laatimisen tukena. Muistio ei ole tyhjentävä.

Esitetään merkittävän tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet

- Liite 2 § 152 Asiakas- ja potilasturvallisuus sekä asiakasodotukset, asiakaslähtöisyys, asiakas-kokemus sekä järje
- Liite 3 Asiakas- ja potilasturvallisuus sekä asiakasodotukset asiakaslähtöisyys asiakas-kokemus sekä järjestöyhteistyö
- Liite 4 Hyvilin muistio käännösvelvoitteista 30.8.2024

Kokouksen päättäminen

Kansalliskielilautakunta 17.09.2024 § 24

Kokouksen päättäminen.

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:29.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24

Muutoksenhakukielto

Edellä mainituista päätöksistä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.